

DE GRONDWET.

DINGSDAG 19 JUNIJ.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

UITGEVER DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon,**
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE

Van één tot zes regels.
Voor elken regel meer.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelrecht daaronder begrepen.

Op het oogenblik, dat de Tweede Kamer beraadt over de aanvraag door het Gouvernement voor de millioenen over eene reeks van jaren ten behoeve het herstel der Marine, zonder dat aan de Verzenwoordiging of aan deskundigen buiten haar, de is gelaten, het stelsel te onderzoeken dat daarbij gevolgd zal worden, achten wij het van het uiterste belang, uit de *Echo Universel* over te nemen de meest gewichtige statistiek, die dat geacht blad gister gepubliceerd van de millioenen, die, sedert 1815, der de Natie ten behoeve van de Marine en van Leger zijn geofferd.

MARINE.	LEGER.
f 5,000,000	f 14,800,000
6,150,000	29,000,000
6,150,000	31,581,000
5,500,000	22,000,000
5,500,000	19,558,000
5,395,291.84	16,677,062.71
101,635.71	2,788,148.17
510,835.80	2,628,098.02
873,772	2,600,000
9,100	2,282,445.58
1,500,000	1,500,000
	2,200,000
800,000	1,000,000
	1,922,887.58
600,000	1,580,000
1,000,000	1,690,404.76
	851,580
1,900,000	1,682,217.32
1,400,000	
2,754,800	1,682,189.32
	1,500,000
2,754,163.68	1,629,973.70
	8,400,000
6,000,000	16,580,000
2,700,000	1,630,000
	11,352,400
f 55,704,158.53	f 194,101,357.10
f 55,704,158.53	f 194,101,357.10
5,977,000	12,400,000
700,000	28,000,000
6,500,000	12,100,000
8,438,646	81,744,100
1,144,548.96	10,581,866.66
572,274.47	5,290,688.34
8,438,646.86	81,744,100
572,274.47	5,290,688.34
6,500,000	12,100,000
1,144,548.96	10,581,866.66
6,500,000	12,100,000
4,750,000	11,000,000
4,750,000	11,000,000
4,750,000	11,000,000
750,000	10,608,400
4,750,000	11,000,000
750,000	9,387,000
4,750,000	11,000,000
750,000	9,387,000
f 62,477,939.72	f 256,309,700
f 62,477,939.72	f 256,309,700
5,200,000	12,000,000
5,145,147.63	11,968,825
5,800,000	11,949,000
5,800,000	11,949,000
5,447,141.75	12,458,000
5,436,732.75	12,588,431.03
890,048.16	
5,296,782.75	12,000,000
5,296,782.75	12,000,000
5,546,632.05	11,675,000
5,853,632.05	11,675,000
5,323,600	10,558,000
5,320,313.33	10,504,646.67
5,475,313.33	10,400,000
5,854,029.02	10,400,000
5,855,000	10,400,000
7,545,963	11,445,270
f 89,286,018.57	f 183,995,672.70
f 89,286,018.57	f 183,995,672.70

De *Echo Universel* merkt te regt, naar aanleiding van deze statistiek op, dat, nu en voor het defensie-wezen schier *duizend millioenen* zijn uitgegeven, de Regering komt en zegt: *gij hebt geene marine meer!* Wanneer men de helft der som aftrekt, die de Belgische provinciën tot het jaar 1830 hebben bijgedragen blijven er nog altijd 712 millioenen over, die Holland alléén aan het leger en de marine heeft besteed. Wat heeft het Vaderland van dien onmetelijken schat verkregen? Een leger en eene marine: beiden in verval, België minder en daarenboven de betaling der renten van de aanzienlijke kapitalen, welke voor het verlies van België zijn opgeofferd.

Met ons komt de *Echo* derhalve op tegen den eisch der Regering, om op nieuw voetstoots, blindweg vele millioenen ten dienste der Marine te bestemmen; want niets is nog komen bewijzen, dat ook die millioenen niet evenzeer zullen zijn weggeworpen als de twee honderd en eenige millioenen, aan Marine ten koste gelegd, en waarvoor de Natie niets anders heeft verkregen dan de droevige verklaring: *de Marine is in verval.*

De bittere les, die ons de medegedeelde statistiek als het ware opdringt, is, voor het vervolg voorzigtig te zijn; en om, hoezeer de noodzakelijkheid van het herstel der Marine erkennende, niets meer voor dat herstel te geven, dan nadat rijpelijk zal zijn onderzocht en overwogen, of hetgeen nu gevraagd wordt onze krachten niet te boven gaat, of het goed besteed zal zijn: of men daarvan goede vruchten kan plukken.

Met ons verlangt dan ook de *Echo*, dat de Kamer zich onthoude van het toestaan van nieuwe uitgaven, dan nadat behoorlijk onderzocht zal zijn een stelsel, welks toepassing een gedeelte van het nationaal vermoogen voor eene verre toekomst op nieuw verbindt, of dat, indien het later blijken mogt niet te deugen, alweder vele millioenen in het grondelooze vat der Danaïden zal hebben doen verdwijnen.

Wij wachten af, wat de wijsheid en de vaderlands-liefde der Vertegenwoordiging ten deze zullen beslissen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft op nieuw een blijk gegeven, dat hij ongetuigen is tot eenige wijziging in de Gemeentewet, hoe gering zij ook moge schijnen. Bij circulaire van 8 Junij jl. is aan de Gedeputeerde Staten der verschillende Provinciën te kennen gegeven, dat geen verlenging van den termijn bij art. 291 dier wet bepaald, en waarop van wege onderscheidene Gemeente-besturen bij de Regering is aangedrongen, noodig schijnt, daar dit voorschrift van de Gemeente-besturen vordert, om de besluiten tot herziening van het Plaatselijk belastingstelsel vóór 29 Junij 1856 aan de goedkeuring des Konings te onderwerpen, waartoe genoegzame tijd overblijft, wat ook het lot der aanhangige voorstellen tot wijziging of afschaffing van Rijks-belastingen zijn moge.

Wij aarzelen niet onze goedkeuring te hechten aan dit blijk van ontzag voor de Gemeente-wet, en mogt dit al aanleiding geven om op nieuw eene afwijking van het April-programma te doen opmerken en dit Ministerie van gestadige inconsequentie te beschuldigen: wij verblijden ons te meer over den krachtigen invloed der beginselen van de constitutionnele partij, die ook het sterkst vooroordeel beheerscht. Men mag er toch wel op wijzen, dat *tot nog toe* van de zijde des voormaligen Burgemeesters van de hoofdstad des Rijks geen enkel bewijs is gegeven, dat de Gemeente-wet in een of ander belangrijk opzigt dringende verbetering zou behoeven, maar, integendeel, door hem gestadig de zucht wordt aan den dag gelegd, om elke poging te Keeren, die tot ondermijning dier organieke wet leiden kan.

een blijk te kunnen geven van onze onpartijdigheid en *lezen in het stuk zelf* overvloedig stof te vinden tot verdediging tegen de ingebrachte beschuldiging.

Wij kunnen zeer kort zijn in de wederlegging van het bewijs van *kwade trouw*, die ons wordt ten laste gelegd. De aanhaling uit de brochure van den heer A. VOGELSANG geschiedde onverminkt, onvervalscht en in onafscheidelijk verband met de zinsneden, voorkomende in het aan de Tweede Kamer gerigt adres. Wat wij aanhaalden, betrof het oordeel van dien schrijver, over den accijns van het gemaal, in het algemeen, dat wij volkomen kunnen beamen, en het is de vraag alleen of die aanhaling *getrouw* en de overneming *over-anderd* geschied is. Maar wat hebben wij nu van onzen tegenschrijver te denken, die reeds dadelijk zou willen verzekeren, dat de heer A. V. eene brochure schreef, geheel gerigt tegen de afschaffing van den accijns op het gemaal; terwijl zij geheel gerigt was tegen het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op de *rogge*? Dat is niet eerlijk; men moet een ander niet van *kwade trouw* beschuldigen, terwijl men zelf de zaak, die men verdedigen wil, verkeerd voorstelt. Wat wij aanhaalden is nu toepasselijk op de geheele afschaffing van den accijns op het gemaal; maar wat de heer H. R. V. overneemt, heeft uitsluitend betrekking op hetgeen in 1847 was voorgesteld: afschaffing van den accijns op de *rogge*. In 1847 komt de heer A. V. tot de conclusie, dat al het gewigt der bezwaren tegen de accijnsen nog niet leiden mag tot *geheele* afschaffing der accijnsen, *zoolang* zij niet kunnen worden gemist en geen *beter* equivalent is te vinden dan tot 1847 toe was voorgesteld. Die brochure was hoofdzakelijk gerigt tegen het wetsvoorstel van den Minister van HALL; maar deed daarbij recht verduyaren aan alle bestrijders van den accijns op het gemaal. De heer A. V. wordt door ons eerlijker behandeld dan door zijn bloedverwant, die van hem maken wil een man van ja en neen in 1847. Wij zijn niet zoover gegaan met 1855 tegenover 1847 te stellen; maar zeker is het, dat wij met den heer A. V. van 1847 instemmen, als hij de bezwaren telt tegen de heffing van accijnsen, en tegen de afschaffing van die op de *rogge* met of zonder equivalent.

Wij komen nu tot de andere beschuldiging. Het is er verre van af, dat wij een der burgemeesters-petitionarissen hebben willen beleedigen, wij beoordeelen slechts wat zij schreven, en ons door het Bijblad tot de Staats-courant is medegedeeld.

Wij gaven doorslaande bewijzen van onbekendheid met de gesteldheid van het platte land. Door het artikel van den heer H. R. V. zijn wij daarvan niet overtuigd; maar zullen juist daaruit stof putten, om onze vroeger geuite meening krachtig te staven.

Wij hebben in den schrijver een bondgenoot ten aanzien van den strijd, dien wij tegen sommige uitdrukkingen van het adres voerden. *Hij toeh* had zelf in overweging gegeven de woorden in het adres, die zoozeer de aandacht van den schrijver in de *Grondwet* hebben getrokken, betreffende het *moeijelijke*, ja *onhoudbare* van de betrekking van Burgemeester in deze *slagen te doen wegvallen*. De meerderheid dacht er anders over. Wij hebben nu de minderheid versterkt, zoodat welligt door onze stem de meerderheid ware verkregen. Het voegde dus al vast niet den heer H. R. V. die ten deze van onze meening is, ons te berispen.

Wij willen ons gevoelen niet breeder ontwikkelen, maar als er op nieuw geschreven of gesproken mogt worden over het *lastige* en *moeijelijke*, ja zelfs *onhoudbare* der betrekking van dorpsburgemeester, dan verzoeken wij niet uit het oog te verliezen het opmerkelijk verschijnsel hoe groot het getal der burgemeesters is in Zuidholland, die tevens leden zijn der Provinciale Staten, — hoe er niet zelden in ons Rijk burgemeesters zijn, die het lidmaatschap der Tweede Kamer begeeren en zich kandidaat stellen — hoezeer, welligt ook door de geringe bezoldiging, velen zich met onderscheidene werkzaamheden inlaten, die tijdruvende zijn, zoo dat eigenlijk het burgemeesterschap

Het was ons regt aangenaam door de plaatsing van het stuk door den heer H. R. Vogelsang van Strijen.

Totaal voor het leger van 1815 tot 1855 . . . . . f 207,468,116.82
Totaal generaal . . . . . f 841,874,846.62

meestal wordt beschouwd als eene *bijzaak*.

Wij gaan nu voort de zaak zelve te beschouwen; want het geldt hier een onderwerp, hetwelk door de stemming over de accijnswet op het gemaal in belangrijkheid is toegenomen.

Is het nu den Schrijver waarlijk ernst met zijne aangevoerde redenen tot wederlegging van de hoofdstrekking van ons artikel? Waarlijk, dat betwijfelen wij.

Alles wel beschouwd, komt het er op neer: „Onze gemeente van 4, 5 of 6000 bunders oppervlakte, doorsneden met 40, 50 en 60 wegen, en in meerdere of mindere mate over die geheele ruimte bebouwd en met eene *zeer verspreide* bevolking van 3 en 4000 zielen, aan elke zijde grenzende aan andere gemeenten; deze gemeente is totaal ongeschikt, om behoorlijk te worden gesurveilleerd; want hoe kan over die geheele uitgestrektheid, zoowel bij dag als nacht, worden gewaakt tegen den *frauduleusen invoer* uit de omliggende gemeenten?”

Frauduleuse invoer nu kan plaats hebben ook daar, waar gemeente-opcenten worden geheven. Weet de heer H. B. V. wel, dat er tegenwoordig een hoogstbelangrijke handel bestaat in *tarwemeel*, en vele bakkers, in plaats van graan, dat meel, in de Limburgsche stoomfabriek vervaardigd, inslaan? Mag dat nu maar vrijelijk *binnengevoerd* worden, zonder dat eenige plaatselijke verordening dat verbiedt of plaatselijk toezigt dat verbod handhaaft? Schaamt hij zich niet te moeten schrijven, dat in verre weg de meeste plattelands-gemeenten *niet één* ambtenaar aanwezig is, uitluitend belast met de surveillance op de plaatselijke accijnsen? Gaat dat alles maar los op de buitengewone diensten, die het Rijk door zijn commissies kan laten verrigten, waarvoor de 2½ per cents vergoeding uit de gemeente-kas wordt betaald? Ziet, op die wijze kan men wel plaatselijke accijnsen heffen, en is de klagt ongegrond te achten, dat er zoovele cordons voor den handel en het vrije vertier bestaan, waar die heffing plaats heeft. Men is te vreden met hetgeen maandelijks door den Rijks-ontvanger wordt gestort, en men bekreunt zich niet; die opbrengst bevat al wat voor het verbruik der belaste voorwerpen binnen de gemeente verschuldigd was. Vermindert die opbrengst: niets is gemakkelijker dan verhooging der opcenten.

Op die gronden beweerden wij en blijven nog beweren, dat, zoo er reden is om de heffing van den rijksaccijns op het gemaal af te schaffen, er nog veel meer reden bestaat, om de heffing van een plaatselijken accijns te ontraden, terwijl het geen *verschil* maakt, of die accijns bij opcenten of bij eigen middel geheven wordt.

Gaarne zouden wij, uit eigene waarneming (men vergeve ons die uitdrukking, want wij bedoelen slechts te verklaren, dat ons oordeel *niet* op hetgeen anderen zeggen rust), willen mededeelen, op hoedanige wijze men *ten platten lande* frauderen kan en fraudeert, vooral waar zoovele wegen en middelen zijn, om de grenzen der gemeente te overschrijden, maar wij achten zulks in een openbaar blad niet oirbaar. Wij lagchen hartelijk om de kwezelarij, die men aan den dag legt, als men zegt: „het plaatselijk bestuur bezit middelen te over om zoodanige afgedwaalden teregt te brengen, *zonder dat* het in één geval toevlugt behoeft te nemen tot een omslagtig en kostbaar toezigt.” Als het plaatselijk bestuur zulk eene zedelijke kracht bezit, om afgedwaalden teregt te brengen, wat zal dan wel de invloed zijn op de niet-afdwalenden?

Als wij zoo hier en daar, en ook in dit geval, nauwkeurig acht geven op de uiteenloopende en tegenstrijdige beschouwingen van de voor- en nadeelen der invoering van den gemaal-accijns, dan treft het ons steeds, dat de voorstanders er zoo op uit zijn; om allerhande bijzaken met het hoofdpunt in verband te brengen; uit armoede aan bondige, afdoende redenen.

Wij zijn er niet tegen, dat Burgemeesters zich in het algemeen belang wenden tot de Vertegenwoordiging, om hunne bezwaren tegen aanhangige wetsontwerpen in het midden te brengen, indien zij maar zorgen hunne bediening niet te compromitteren en de zucht voor het algemeen belang niet den schijn erlange van on gepaste bemoeizucht. Wij gelooven gaarne, dat er nog na de invoering der gemeentewet voorbeelden van despotieke Burgemeesters handelingen kunnen bijgebracht worden, vooral wanneer door langdurigen diensttijd het kwaad diep is geworteld; maar zeker is er, nu meer dan vroeger, middel om dat kwaad te keeren en gevaar voor den Burgemeester, die zijne magt misbruikt. In dit opzigt is dan ook volkomen waar, dat de vroegere positie als Burgemeester werkelijk *onhoudbaar* is.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er is heden bijna geen nieuws, noch uit Parijs, of elders, noch uit de Krim; niets heeft dus het gerucht be-

vestigd nopens belangrijke gebeurtenissen van den 12 op den 15. In afwachting daarvan hoopt men morgen of overmorgen gedetailleerde verslagen omtrent den dag van den 7 te ontvangen en ook nopens het nemen van de Mamelon-vert. Die verslagen worden met te meer ongeduld verwacht, daar een bericht uit Parijs bevestigt, dat geen enkele telegrafische dépêche aan de regering gerigt, aanleiding geeft om te gelooven, dat het verlies der Russen 4000 man gesneuvelde of gewonden te boven gaat.

Rectificaties omtrent eene dergelijke zaak, en vooral rectificaties omtrent vermindering van cijfers worden altijd met welgevallen ontvangen, maar het is geoorloofd te doen opmerken, dat dépêches door den *Moniteur* medegedeeld, spreken van „gevoelige verliezen” zonder ze met juistheid te bepalen of een naastbijkomend cijfer op te geven. Van daar dat deswege een tusschen geruchten zijn uitgelokt, waarin de overdrijving wel haar aandeel heeft.

Er was eergister te Parijs dus omtrent het oorlogstoeleel geen enkel gerucht in omloop, dat invloed kon uitoefenen op de beurs. Zij was niettemin zeer bewogen, doch door geruchten van anderen aard. Men sprak van de bijeenroeping van het Wetgevend Ligchaam, welke op 30 Julij zou bepaald zijn; eene bijeenroeping, welke ten doel had het erlangen van de noodige volmagt voor de regering om eene nieuwe leening te sluiten. Men weet reeds sedert lang, dat eene leening op groot schaal voor het eind van dit jaar zal gesloten worden; er is niet meer dan zoo iets toe noodig om te Parijs allerlei geruchten in omloop te brengen. En dit zal voortduren totdat men eene nadere officieele bevestiging deswege ontvangen heeft. Doch wij gelooven dat tot dusver elke aanwijzing van dagteekening praemature is.

De Fransche regering geeft op alle wijze blijk van haar voornemen, om aan de Spaansche regering hulp en bijstand te verleenen tegen de woelingen, waardoor dit land geteisterd wordt.

De laatste Oostenrijksche dépêche, waarvan gesproken is, draagt naar het schijnt de dagteekening van den 6en en niet van den 7en Junij. Zij is wel, gelijk gezegd werd, verval in een gunstigen zin voor de staatkunde der Westersche mogendheden; maar zal evenwel niet die betekenis hebben om den indruk, welken de circulaire van 25 Mei teweeg bragt, te verminderen.

Dit is overigens niets dan eene bijzonderheid van middelmatig belang, indien waar is wat de correspondent van een Hamburgsch blad verzekert, dat navel een dépêche der Fransche regering, hoewel leedwezen betuigende, dat het Keizerlijk leger van Rusland zijn werkdadige bijstand nog niet verleend heeft aan de pogingen der twee groote Westersche mogendheden, verklaart, dat niets hoegenaamd veranderd is in de nauwe betrekking van vriendschap, welke tusschen die mogendheden en het kabinet van Weenen bestond.

Het eskader onder de bevelen van den schout-bij-nacht Baines, is eergister de haven van Kiel binnengekomen.

Men weet, dat de vereeniging van dit eskader met dat van den admiraal Dundas, onvermijdelijk werd gescht, alvorens de vloot der geallieerden eenige groote operatie in de golf van Finland zou ondernemen.

De leden der Hannoversche Kamers zijn den 15 Junij in groote getale opgekomen. Al de Ministers bevonden zich op hunne zitplaatsen.

De Tweede Kamer heeft te vergeefs gewacht op de mededeeling door de regering aangekondigd, maar men weet op confidentiele wijze, dat die mededeeling strekt om het aantal vertegenwoordigers der orde van de ridders in de eerste kamer van 21 op 35 te brengen, 't welk in 1848 het geval was.

Volgens eene dépêche van de *Köln. Zeit.* uit Kopenhagen 16 Junij, is het ontwerp van algemeene constitutie door den Koning gesanctioneerd. De raad van het Koninkrijk is tegen den 29 Junij bijeengeroepen.

Graaf Reventlow Farve is benoemd tot raad van het koninkrijk Holstein.

De discussie over de motie des heeren Layard over de administratieve hervorming heeft van den eersten dag weder doen uitkomen dat bewonderingswaardig gezond verstand, dat de regering van Groot-Brittannië steeds heeft onderscheiden. Men zag de minister geen enkel oogenblik terugdeinzen op het woord hervorming. Zij gevoelen dat eene beweging van dien aard als die, welke thans een aanvang neemt, niet mogelijk is zonder het bestaan van zekere gebreken, en, wel verre van te gelooven, dat hunne waardigheid medebrengt om aan den aandrang van buiten af weêrstand te bieden, verklaarden zij in het volle parlement vast besloten te zijn om eenige administratieve wijzigingen in te voeren en om in alle gemeenten alle gebreken op te sporen. Zij hielden zich slechts bezig met de zorg om alle overdrijving te vermijden. En het is op die wijze, door dit wijs gedrag, dat Engeland, zonder gevaar, moeilijke proeven kan doorstaan.

Uit het verslag der beraadslagingen van Vrijdag blijkt, dat de heer Gladstone het ministerie een lojjalen steun heeft verleend.

In eene telegraphische dépêche uit Koningsbergen, 17 Junij wordt gemeld:

Het *Journal de St. Petersburg* van den 6den, bespreekt de nota van graaf Walewski, betreffende de vier punten in verzoenenden geest en beschouwt de hervatting der vredesonderhandelingen zeer gemakkelijk mogelijk.

De Zwitsersche bondsvergadering zal in hare volgende zitting te ratificeren, hebben een nieuw alliantie-tractaat tusschen de Zwitsersche kantons en de Vereenigde Staten van Amerika. Reeds in 1854 werd een dergelijk tractaat door de Zwitsersche kamers goedgekeurd, maar moeilijkheden, welke door de eischen van den Senaat van Washington ontstaan waren, hadden het definitief sluiten van dit tractaat belet. Thans zijn alle hinderpalen uit den weg geruimd, en het is waarschijnlijk, dat de bondsvergadering

zich vereenigen zal met de wijzigingen in het aanvankelijke plan gebragt.

In de zitting der Spaansche cortes van 12 Junij na den de beraadslagingen over de interpellatie, aan de regering gerigt, ter zake van de ministeriële crisis, een zeer ernstigen keer. Vooral was dit het geval, naar aanleiding eener wisseling van denkeelden tusschen de heeren Madoz en O'Donnell; men kan daaruit afleiden eene vredebreuk tusschen de beide staatslieden, die voortdurend met elkander op een zeer goeden voet stonden.

Over Engeland zijn berichten uit Lissabon van den 9den ontvangen. De Kamer van afgevaardigden heeft voor het grootste gedeelte aangenomen de begrooting der dienst voor 1855—1856.

De dagbladen der Vereenigde Staten, door de steamer *Arago* aangebragt, zijn eergister aangekomen.

Het Parlement van Canada was den 31 Mei uiteengegaan. Niets was tot dus verre beslist, ten aanzien der aangevraagd Engeland afstane landerijen voor de soldaten van het vreemde legioen.

Een nieuwe subsidie van 5,000 pond sterling, is voor de Parijsche Tentoonstelling toegestaan.

De democraten van Virginie, hebben met veel demonstratie de vreugde der overwinning, die zij op de Know-Nothing behaalden, gevierd.

Hun kandidaat voor het presidentschap, de heer Wise heeft eene meerderheid van 10,000 op zich vereenigd en alle voormalige leden der Wetgevende Magt zijn horkozel hetgeen die overwinnende partij eene groote meerderheid verzekert.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 18 JUNIJ.

In deze zitting is ingekomen eene Kon. boodschap geleide van een ontwerp van wet strekkende tot verlenging van den termijn bij art. 293 der Gemeentewet vastgesteld welke termijn reeds bij de wet van 31 Augustus 1853 een jaar was verlengd. Verzending naar de afdeelingen.

Voorts is in deze zitting ingekomen eene missive van den heer Godefroi, die verhindert wordt de vergadering te wonen, daar zijne tegenwoordigheid bij eene regtszaken heden voor het Prov. Hof van Noordholland behandelende, onvermijdelijk wordt gevorderd. Aangenomen voor kennisgeving.

Aan de orde van den dag zijn de algemeene beraadslagingen over het VIIIe hoofdstuk (Marine) der Staatsbegrooting voor 1855.

De heer SLOET TOT OLDHUIS vangt aan met protest te teekenen tegen alle mogelijke verdenkingen, dat een grein minder vaderlandsliefde dan een zijner medeleders zou hebben, wanneer hij aan de uitbreiding der maritieme financiële grenzen ziet. De tijden zijn lang voorbij, dat den bezem in de mast konden voeren. De gelegenheid, die zich thans aanbiedt, is schoon om in wijloopige en gezwollen redeneringen te treden over de magt en grootheid onzer marine, b. v. ten tijde van het gemeenebest.

Hij zal zich echter in die redeneringen niet verdiepen maar zich bepalen tot de mededeeling der bezwaren, die hij tegen het ontwerp heeft. Zij zijn: 1o. sedert 1815 er voor 's lands marine hesteed eene som van f207.468.116. Daardoor worden in eens wederlegd alle beschouwingen beschuldigingen, dat men met karigheid gelden voor te zeevezen had toegekand en als of het verval daaraan was toe te schrijven. Hij mist allen waarborg voor de toekomst dat men bij het inwilligen van de gevraagde gelden een goede marine zal verkrijgen. 2o. het getal koppen, waarmede de bemanning is geraamd, gaat onze financiële krachten te boven. 3o. deze begrooting staat onmiddellijk in verband tot een stelsel, dat de Kamer nog niet in staat gewest is te beoordeelen, maar waardoor het land gedurende een reeks van jaren met zware uitgaven wordt bedreigd. 4o. een goed stelsel van het zeevezen, moet eene organisatie van de zee-militie voorafgaan. 5o. het stelsel loopt over te lang tijdperk en het kan door de optreding van volgende ministers worden verbroken. 6o. daar de marine grootdeels voor de Oost-Indië strekt, meent hij, dat de Regering woeste gronden op Java moest verkoopen of in pacht uitgeven, waartoe verschillende aanvragen zijn gedaan en waardoor in de behoeften der marine in groote mate kan worden voorzien.

Franklin beschouwde de verdienste van een parlementaire rede daarin gelegen, dat zij niet meer dan een tusschen span bedroeg. Spr. wenacht die les te volgen. Hij zal geene verdere ontwikkeling treden, en alleen verklaart, dat hij tegen het ontwerp stemmen zal en dit niet met wensch, dat er een credietwet voor dit hoofdstuk den nog overigen tijd van het jaar worde aangeboden.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE zal ook niet lang weiden, maar het standpunt doen kennen, waarop hij bij de beoordeeling van dit ontwerp heeft geplaatst. Hij in de afdeelingen heeft de meerderheid verklaard, dat op dit oogenblik deze zaak niet goed kan worden behandeld. Regering schijnt ook de zienswijze te deelen, dat het stelsel eerst bij de volgende begrooting te behandelen. Hij heeft zich echter afgevraagd, of de Kamer dan nog wel goed behandelen kan. Het is want, dat hij verlangde in Decemher jl, dat er een stelsel werd aangenomen, naar is de Kamer in staat en bevoegd, wanneer een minister nu met een stelsel komt, het hare stem goed of af te keuren?

In de Kamer bevoegd, dan had er eene wet moeten worden aangeboden, waarin de geheele uitgave, over verschillende jaren omgeslagen, ware opgenomen. Dan had men even zoo moeten handelen, als ten aanzien van het Indisch muntwezen is geschied. In Frankrijk heeft men meer dergelijke wetten vastgesteld. Spr. gelooft echter niet, dat dit de ware weg is, die bewandeld moet worden. De Kamer mist de noodige kennis, om een aan te nemen stelsel voor de marine te beoordeelen. Zij kan intusschen wel vorderen, dat de Minister een stelsel hebbe. Aangenomen echter, dat de Kamer bevoegd en in staat ware het stelsel te beoordeelen, dan meent Spr., dat de donnees, die der Kamer verschaft zijn, niet voldoende zijn om het stelsel te beoordeelen.

De rol, die de Marine te volbrengen heeft, bepaalt zich voornamelijk tot de verdediging der kolonien en tot de verdediging van het moederland. Daarom heeft het hem leed gedaan, dat de Regering verklaard heeft, dat zij ten aanzien van de binnenlandsche verdediging nog geen stelsel heeft aangenomen. Men weet dus niet wat daarvoor gevorderd wordt. Naar zijn oordeel had men sedert lang een stelsel nopens de binnenlandsche defensie kunnen en moeten aannemen. Hij vestigt er de aandacht op, dat de Eclen en andere zeehavens punten van het meeste gewigt zijn. Dien aanzien wijst hij op de uitnemende memorien bescheiden, die deswege bestaan. Vele punten dienen tot klaarheid te worden gebracht. Het komt hem voor, zoo de Regering goed doordrongen was van het groote nut, dat de marine in 's lands verdediging kan opleveren, niet gerust moet zijn zoolang deze niet goed georganiseerd is.

Ten tweede vestigt hij de aandacht der Regering daarop, dat het wenschelijk is, dat er aan het corps mariniers een betere inrigting en uitbreiding worde gegeven. — Derde dringt hij aan op de regeling van het onderwerp der zee-militie, waaromtrent nog niets tot stand gebracht is. — Zijne slotsom is, dat hij voor alsnog voornemens is zijn goedkeuring aan dit ontwerp te schenken, maar onder eenige consequentie voor het vervolg. Het standpunt, dat hij heeft ingenomen is dit, dat hij zich overtuigd acht, dat welk stelsel er ook moge worden aangenomen, dat de marine veel ontbreekt. De aanvulling van dat stelsel kan geschieden onafhankelijk van elk mogelijk stelsel.

De sommen, die de kamer toestaat, zijn dus uit den aard der zaak, altijd onder verantwoordelijkheid van den Minister. Hij voegt er bij, dat de ondervinding geleerd heeft, dat al neemt men een stelsel aan, de loop der tijden daarin groote verandering kan brengen, zoodat het noodig zou kunnen zijn daarop terug te komen. Daarom blijft de minister steeds voor de toegestane gelden verantwoordelijk. Het is op die gronden, dat hij voornemens is zijn goedkeuring aan dit ontwerp te geven.

De heer DELPRAT behandelt twee punten. In de eerste zegt Spr., dat de administratie meer behoorlijk ingericht moet zijn. Er was tot dus ver geene schifting van het herstel of tot aanbouw van schepen besteedt wordt, kan men niet eens weten of er verdere misbruiken mogelijk zijn, gelijk er vroeger zoo veel waren. Z. i. moet de wijze van administratie en beheer op de werven van de wet of Kon. besluit geregeld worden.

Dan kon er eene goede controle bij het Depart. van Marine worden. Zijne stem over dit ontwerp zal daarom afhangen voortaan het vereischte toezigt in dit opzigt zal plaats hebben. Overigens merkt spr. nog op, dat de nu voorgedragene plannen van het stelsel voor de marine, met meer bepaaldheid omschreven moeten zijn.

Ten tweede gelooft Spr., dat de onlangs genomen maatregelen omtrent de opleiding van zee-officieren eene slechte indruk zal hebben en dat deze de wetenschappelijke kennis niet zal bevorderen. Spr. wijdt daarover uit, ten opzichte van de zee-officieren zal leiden. Zijn betoog is vooral gericht op het doen ophouden der opleiding te Breda.

De heer Zylker treedt in een onderzoek der redenen, waarom de Marine zoo vervallen is, niettegenstaande de belangrijke sommen, die daaraan besteedt zijn. Ook hij wijst op de vroegere misbruiken, die bij de werven geheerscht hebben. Hij erkent echter, dat de vorige Minister van Marine (de heer Enslic) reeds veel tot verbetering daaraan heeft gedaan.

Spr. behandelt wijders de drie volgende punten: 1o, over de financiën in het algemeen; 2o, ontwikkelt Spr. eenige bedenkingen nopens Hoofdstuk VIII en het defensie-stelsel in verband tot de financiën; en 3o, handelt over de plannen der bestendige verhooging van de uitgaven bij de voorgetrokken takken van algemeen bestuur. — Het eerste aangaat wijst spr. op de voortdurende verhoging der staats-uitgaven.

Na reeds is de gewone begrooting 3 millioen hooger dan vroeger, afgescheiden nog van de nu voorgestelde verhoging. — In de tweede plaats brengt spr. hulde aan den Minister voor het voordragen van een stelsel, waaraan zoo veel particuliere werven voor den aanbouw en andere veranderingen aan de oorlogvaartuigen.

De Kamer is evenwel nu nog niet in staat een bepaald stelsel te nemen, omdat de aanneming daarvan in verband staat met onze finantiële toestand en vooral met de begrooting voor het Depart. van Oorlog. Buitendien, er is geen behoorlijke tijd van onderzoek geweest. Hij acht het dus meer geraden, om eene zaak van zoo veel gewigt te overwegen. Hij had het dus beter gevonden dat eene credietwet ware voorgedragen, die noodig met de middelen van die gelden, die ten nutte van elk stelsel worden aangewend.

Wat het derde punt aangaat, gelooft Spr. dat de gevolgen eener bestendige verhoging van de uitgaven deze zullen zijn, dat er een knak wordt gebragt aan onze financiën, dat men meer op de Oost-Indische baten zal rekenen, dat andere belangen verwaarloosd zullen worden.

De heer v. Bossch herinnert, dat hij meermalen gewezen heeft op de uitzetting van het bedrag der uitgaven. Indien hij thans, behoudens zijne reserves, niet ongunstig nopens dit ontwerp oordeelt, dan is hij verplicht de redenen daarvan te ontwikkelen. Eerst wijst hij er op, dat de begrooting voor 1855, die primitief 71 millioen bedroeg, nu met verhoging voor de Marine en met andere credieten tot 74,652,000 stijgen zal.

Dat baart bij hem zorg en er moeten dus overwegende redenen bestaan, als hij niet ongunstig over het ontwerp oordeelt. De Regering heeft in hare Memorie van Beantwoording verklaard, dat de Kamer zich door het toestaan der aangevraagde gelden nog niet voor de toekomst verbonden zal behoeven te beschouwen. Dat maakt hij tot zijne voorwaarde bij eene goedkeuring van het ontwerp.

Hij treedt dus niet in eene beoordeeling van het stelsel. Bij de aanbidding van de volgende begrooting kan men het stelsel en het geheele finantiële vraagstuk beoordeelen en de uitgave voor het defensiewezen voor den staat in verband beschouwen tot 's Rijks finantiën. Voorts onderzoekt hij de vraag, of de nu voorgestelde uitgaven gedekt worden door de gewone inkomsten van het dienstjaar.

De uitgaven zullen, zoo als hij boven heeft opgegeven f 74,652,000 bedragen. Het bedrag der middelen is geraamd op f 73,299,000. Er is dus bij de raming reeds een te kort van ongeveer 14 ton. Maar hij neemt aan, dat de middelen meer dan de raming zullen opbrengen en gelijk aan 1854 zijn, d. i. dus f 75,600,000. Daarbij rekent hij, dat niet alle uitgaven zullen gebruikt worden en er dus nog overschotten zullen ontstaan. Dan zal er nog een batig slot van 1½ à 2 millioen zijn.

Hij voorziet dus, dat de middelen tot dekking van deze uitgaven aanwezig zullen zijn. Ten andere onderzoekt hij of de uitgaaf nuttig en noodig is, en ook hierop geeft hij een toestemmend antwoord, vooral omdat, ten gevolge der afschaffing van den accijns op het gemaal en deze verhoging voor de Marine, er natuurlijk meer op de inkomsten der kolonien zal moeten gerekend worden, en wij dus nog te meer belang hebben bij eene goede verdediging der kolonien. Toch heeft hij eenige bedenkingen.

Ten eerste vraagt hij, waarom de som over de gewone begrooting wordt omgeslagen, en niet in eens eene afzonderlijke begrooting voor de geheele uitgave voorgesteld. Dat is geschied met de uitgaven voor het Haarlemmermeer en met die voor het herstel van het muntwezen. Nu is het toch eene vermenging van uitgaven voor herstel en van gewone uitgaven zonder eenige schifting.

Daarbij vreest hij dat, na verloop van de twaalf jaren, voor het dertiende jaar hetzelfde cijfer als gewoon zal worden voorgedragen. Ten tweede merkt hij op, dat het meeste, dat gevraagd wordt, voor het materieel is. Voor de loopende zes maanden zijn daarvoor 17 ton toegestaan, en nu zal bijna dezelfde som worden toegekend. Zal het nu doenlijk zijn, om in een zoo kort tijdsbestek zulk eene aanzienlijke som voor zes maanden te besteden, als later over twaalf maanden zullen worden gevorderd, en dat bij de tegenwoordige duurte der materialen? Dat zal de prijs nog meer opdrijven. — Ten derde heeft de Regering in hare beantwoording gezegd, dat de Kamer vrij blijft in eene beoordeeling van het stelsel.

Dat vat Spr. in dien zin op, dat de Regering tot December aanstaande geene maatregelen tot uitvoering van het stelsel zal nemen, waardoor de Kamer zou kunnen gebonden worden. Men zou bijv. nu reeds groote schepen op stapel kunnen zetten, hetgeen een deel van het stelsel uitmaakt, on dan in September kunnen tegenvoegen, dat het plan nu eenmaal reeds een begin van uitvoering heeft erlangd. Hij wenscht dus eene nadere bepaalde verklaring, dat de Kamer zich door de aanneming niet praëjudicere.

De heer VAN DEINSE geeft te kennen dat ook hij geen deskundige is. Zijn verlangen is echter, dat Nederland eene eenvoudige en krachtige marine hebbe. Wordt daartoe de gevraagde som gevorderd, hij zal zijne stem niet weigeren, vooral omdat nog onlangs door den Belgischen *Moniteur* lof aan onze koloniale Marine is toegewaaid, wegens de betugeling der zeeroovers, waarbij nogtans de opmerking gevoeld werd, dat er nog niet genoeg gedaan was. Hij zal voor het ontwerp stemmen, zoodat zich voor het vervolg te hinden.

De heer TEN BRUGGEN HUGENHOLTZ neemt eerst eenige uitdrukkingen op bij het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal gebezigd.

De heer Kien heeft bij de beraadslagingen over het ontwerp nopens het gemaal, gesproken over het verval der marine en daarbij gezegd: „ziet daar de wrange vrucht van het stelsel van bezuiniging enz. Spr. moet opmerken dat de heer Kien toch lid der Kamer was vóór 1848. Het verval der marine dateert ook van vóór 1848. Sedert jaren heerscht die verwaarloozing.

Na 1848 mogen de sommen, voor de marine toegestaan, niet grooter zijn geweest, maar zij werden beter en doelmatiger besteed. Dat erkent de Regering zelve in de stukken. Spr. is ook overtuigd, dat men juist sedert 1849, den goeden weg is ingeslagen, en als dat niet het geval geweest was, dan zou men nu nog niet in de verte aan het voorgenomen herstel der marine kunnen denken.

Spr. gaat nu over tot de behandeling van het ontwerp zelf. Bij de begrooting voor 1855, voorzag Spr., dat het hoofdstuk van marine verwerpen zou worden. Nu voorziet hij, dat deze voordragt aangenomen zal worden. Spr. heeft

zich destijds voor eene supplettoire begrooting verklaard. Hij is niet overtuigd, dat de vorige begrooting is afgestemd omdat de Minister geen stelsel had, maar wel om velerlei bijkomende redenen. Men had destijds een algemeen woord; men wilde een stelsel. Maar Spr. vraagt: wat verstaat men onder stelsel?

Er zijn er zoo vele en men kan er nog vele maken, Spr. verstaat onder stelsel, een samenwerkend geheel; hij begrijpt er onder, dat niet de eene dag verandert wordt, wat even te voren is aangenomen. Spreker geeft toe dat de kamer wel niet in details kan treden, maar zij heeft toch het recht om te weten wat de productie-kosten zijn, en of men voor- of achteruit gaat in kapitaal. Spr. gaat vervolgens het nog ontbrekende in dit stelsel na, en wijst er op dat terwijl er slechts over 1856 f 330,000 voor materialen geraamd wordt, daarentegen de arbeidsloonen berekend worden op f 780,000.

Spr. vraagt waaraan dat ontzaggelijk verschil is toe te schrijven. Hij wenscht deswege ophelderingen te ontvangen, ook om tot eene betere kennis van het zuivere cijfer der productie-kosten te komen. Ook spr. wilde, even als de heer van Bossch, eene normale begrooting voor de marine; dan konden de werven voor goed georganiseerd worden, en was men niet meer afhankelijk van latere budgetten.

Spr. onderzoekt nu of het voorgedragene cijfer in overeenstemming is met den finantiële toestand. Toen Spr. dat cijfer het eerst in een buitenlandsch blad las, was hij daarover verbaasd. Het was de *Independence*, die het eerst deze tijding uit den Ministeraad scheen ontvangen te hebben, want 8 dagen vóór de aanbidding van het ontwerp aan de Kamer was dat bericht er in opgenomen.

Maar wat nu het cijfer zelf betreft, daaromtrent hangt alles nog z. i. in het onzekere, in verband met de verklaringen van de Ministers van finantiën en kolonien over de Oost-Indische baten. Het beginsel rust, wat het finantiële betreft, nog op zeer wankelende gronden. Nu is de vraag of spr., in den deerniswaardigen toestand, waarin het materieel van de marine verkeert, een crediet daarvoor kan verlenen.

Hij is bereid aan den Minister zijn vertrouwen te schenken, als het hem uit de discussie blijkt, dat de Minister niets anders vraagt dan een verhoogd crediet voor de aanschaffing van meerder materieel, maar nog niet als een bestanddeel van een reeds bepaald afgebakend stelsel. Daarvan zal hij zijne stem laten afhangen.

De heer VAN ZUYLEN VAN NIEVELDT gelooft dat deze begrooting niet bestemd is om de zaken des noods met eenige verhoging van uitgaven gaande te houden, maar het begin is eene reeks van uitgaven tot herstel van hetgeen velen bijkans als reddeloos verloren achten. Deze beweren toch, dat al die millioenen, sedert eene reeks van jaren voor de Marine uitgegeven, spoorloos verdwenen zijn en geleid hebben tot de bekentenis, dat de Marine, althans naar veler oordeel, reddeloos verloren is. Nu is het opmerkelijk, zegt spreker, dat, terwijl vroeger de oorzaak van het kwaad aan verkeerde besteding der gelden werd toegeschreven, men dat nu aan gebrek aan middelen wil wijten.

Er wordt hier gevraagd eene nieuwe opoffering, als het begin van een nieuw stelsel, waaraan eene reeks van uitgaven verbonden is. Het onderzoek daarvan heeft tot do schier eenparige overtuiging geleid, dat de Kamer ten deze niet op de hoogte is, dat de tijd niet toereikend is geweest tot onderzoek; dat voorlichting van deskundigen hier noodig is. Dit heeft geleid tot den natuurlijke wensch, om een credietbrief voor zes maanden te zien voordragen. De Regering heeft dit gevoelen niet gedeeld. Zij heeft gezegd, dat het hier gold eene op zich zelf staande voordragt, afgescheiden van het stelsel.

Spr. betwijfelt de juistheid van het argument. Ja, er wordt in zekeren zin niet onherroepelijk over het stelsel beslist, maar wel wordt uitgemaakt, dat dit stelsel, tot eene jaarlijksche opdrijving der marine met 2 à 3 millioen zal leiden en dit is juist des sprekers bezwaar. Hij heeft niet medegewerkt tot de verwerping der vorige begrooting voor Marine, maar al had hij dat gedaan, hij zou nog onbezwaaard de tegenwoordige voordragt afstemmen.

Men wilde ja, bij de behandeling van het vorig budget, een stelsel, maar niet zoo, dat het zoo veel hogere uitgaven naar zich zou slepen. Men wilde een stelsel, dat tot grondslag zou hebben, te zien binnen welke grenzen de uitgaven het nuttigst zouden te besteden zijn. Men heeft niet voorzien, dat de aandrang destijds zou leiden tot zulk eene groote verhoging van uitgaven. Alle deskundigen waren het eens, dat men destijds was op den geleidelijken weg van verbetering, en dat er met eenige verhoging veel goed te doen was.

Spr. heeft destijds het votum der Kamer betreurd en nu te meer omdat men thans ziet, dat aan den kanker onze financiën (uitbreiding der kosten voor defensiewezen) nog meer uitbreiding gegeven wordt. Wat vraagt hij, is oorzaak voor het grootste deel van onze hooge nationale schuld? Niet anders dan de enorme uitgaven voor Oorlog en Marine. Deze hebben ons aan den rand van den afgrond gebracht. Met inspanning van krachten zijn wij daaraan ontkomen.

De natie heeft met millioenen de klave gedempt toeschoten vroeger en thans. Maar aan alle schone uitkomsten, in de laatste jaren verkregen, wordt nu een bodem ingeslagen, door de som voor inproductieve uitgaven weder met millioenen te verhoogen. Zoo was het ook verleden jaar voor het hoofdstuk van oorlog. Waar men zich ook wendt, de vroegere leus: *bezuiniging en vereenvoudiging* is thans vervallen door vermeandering en uitzetting der gewone uitgaven. Door de tegenwoordige voordragt wordt aan dit stelsel de kroon opgezet.

In de laatste veertig jaren toch werden meer dan 20

will: aan marine besteed en de slotsom was verval. En welke grond is er nu voor de gevraagde nieuwe verhooging? Men zegt, dat onze zeemagt ontoereikende is. Dat woord intusschen is zeer rekbaar, en dit brengt Spr. tot zijne algemeene stelling terug, dat elke uitgaaf aan den eisch en de behoefte der financiële huishouding getoetst dient te worden. Het is niet onwettig met kracht van geld groote zaken tot stand te brengen, maar het is moeilijker als de oorzaak van het verval ligt in het verkeerd gebruik en in de verkeerde besteding, meer dan in het gebrek aan groote sommen.

Veel te doen met weinig middelen, schijnt voor deze Regering eene moeilijke taak. Het is geen kunst met veel geld vele takken van bestuur te beheeren. De Min. van Binnenl. Zaken kan miljoenen vragen voor den aanleg van wegen en vaarten; die van Justitie voor het oprigten van cellulaire gevangenissen, en de Minister van Oorlog kan zeggen, dat er geen 12 maar 20 mill. noodig zijn, om het leger op weerbaren voet te houden, maar dat alles zou afstuiten op ons finantiël onvermogen.

Des Sprekers stelsel is, dat er een noodzakelijk verband moet bestaan tusschen de uitgaven en inkomsten; maar de Regering schijnt niet van die meening te zijn. Spr. kan zich, na de aanneming van het voorstel omtrent het gemaal, het ontwerp tot uitbreiding der marine te minder verklaren, daar een der meest zekere inkomsten zal vervallen.

Na indiening van het tegenwoordig ontwerp heeft hij dan ook een oogenblik gemeend, dat het voorstel nopens het gemaal niet ernstig gemeend was. Na de discussie is hij daarvan teruggekomen, doch nu betwijfelt hij nog of het tegenwoordig voorstel wel ernstig gemeend is.

Hij weet het niet over een te brengen met de gelijktijdige afschaffing van den accijns op het gemaal. Maar zal men vragen: wilt gij dan geen herstel van de Marine? Hij antwoordt: o ja, maar in de eerste plaats in verhouding tot onze financiële krachten en ten andere niet buiten maar in verband tot ons algemeen defensiewezen. Wat het eerste punt betreft, vraagt spr., wie voor eenige maanden aan zoodanige verhooging had darven denken.

De stoutste eischen waren verre beneden hetgeen thans door de Regering wordt voorgesteld. Spr. wijst op een geschrift van een voormalig minister van Marine, waarin veel minder omvangrijke plannen worden blootgelegd, doch welke echter op den onwil zijner ambtgenooten om daartoe mede te werken, zijn afgeluit. De laatst afgetreden minister heeft ook nooit een dergelijk zoo omvattend plan gehad.

Zoo ook wijst spreker op de brochure van den kundigen schrijver X, waarvan de slotsom is, dat 8 à 9 miljoen in eens en 6 miljoen jaarlijks noodig zijn. Spr. leest de conclusie van dit geschrift voor. Ook die schrijver erkent eene financiële grens, welke de minister van marine uit het oog verliest. Spr. ziet hierin eene opmerkelijke coincidentie tusschen deze wet en die omtrent het gemaal.

Ook hier gold het voorbijstreven van alle andere voorstellen, maar terwijl het ontwerp nopens het gemaal strekte tot vermindering van lasten, betreft het nu eene vermeerdering van uitgaven. Buitendien, in plaats van er naar te streven, om de uitgaven voor Marine onafhankelijk te maken van de koloniale fondsen, zoo ligt het tegendeel juist in het plan der Regering. Een tweede bezwaar is volgens Spr. dat men het ontwerp zou aannemen buiten verband van het algemeene defensiewezen. Hij zal niet behoeven te zeggen, dat er het nauwste verband tusschen Oorlog en Marine bestaat, en dit is hier uit het oog verloren ook alleen daarom is op dit oogenblik de voordragt onaannemelijk.

Had men de zaak uitgesteld tot bij de behandeling der algemeene begroting, dan had men kunnen onderzoeken, in hoe verre het wenschelijk ware, meer voor de zeemagt en minder voor de landmagt te besteden. Spr. vreest, dat wij op den verkeerden weg zijn van steeds vermeerderde uitgaven, en dat wij geen circa 20 mill. voor defensiewezen kunnen en mogen besteden. Hij blijft dus persisteren bij den wensch, in het verslag uitgedrukt, dat er eene creditwet voor zes maanden worde aangeboden. Mogt de Regering daarin niet toestemmen, dan zal hij zich verplicht zien tegen het ontwerp te stemmen.

De heer VAN DEINSE beantwoordt kortelijk eene uitdrukking van den heer Hugenholz. Spr. heeft namelijk niet gezegd dat het verval der Marine na 1848 zou hebben plaats gehad en, dat dit het gevolg zou zijn geweest der bezuinigingswoede. Hij heeft, van het verval der Marine sprekende, noch tijd bepaald noch oorzaak opgegeven.

De heer WINTGENS verdedigt de wetsvoordragt. De heer L. D. STORM zegt, dat het is met het Voorloopig verslag in de hand, dat hij zijn afskeurend votum motiveert. Er staat met zoovele woorden in dat verslag, dat de Kamer niet op de hoogte is om het stelsel te onderzoeken. Dit was het gevoelen van de meerderheid der leden in de afdelingen.

De Regering erkent het zelve, maar zij wil de thans voorgedragene uitgave onafhankelijk maken van het stelsel. Spr. kan zich daarmede niet vereenigen, waar het zulke sommen geldt. Hij is veeleer voor het stelsel van den heer Thorbecke, als Minister van Binnenlandsche Zaken, die zeide, dat men elken gulden tweemaal moest omkeeren, alvorens dien uit te geven.

Spr. behoort tot de meerderheid, die in het verslag is opgegeven, en die over het financiële bezwaar niet kan heen stappen, zonder het stelsel gezet te onderzoeken. Spr. vraagt of er is periculum in mora? Hij vraagt waarom men nu voorgestelde verhooging niet tot de begroting voor dit jaar uitgesteld heeft, om die dan in verband te brengen met het algemeen belang der financiën en met

een algemeen stelsel van verdediging. Het is wonderlijk wat wij in de laatste dagen gehoord en gezien hebben. Alle mogelijke financiële bezwaren zijn door de bestrijders van de afschaffing van den accijns op het gemaal en vroeger ook door de Regering bijgebracht ten aanzien van mindere ontbleefingen. En nu wil men, als niet een sprong over een aantal miljoenen heen stappen, onder bekenen der Regering zelve, dat de Kamer nog niet op de hoogte was om in een onderzoek van het stelsel te treden. Spr. vraagt: waarom die haast, die overijling?

Is dan, onder al die vorige Ministers van Marine, de Staat in gevaar gebracht? Zijn onze kolonien verloren gegaan? Staen wij niet op een hoogen trap van finantiële en industriële welvaart? Is er dan geen tijd om nog ettelijke maanden tot een gezet onderzoek te geven, tot het hooren van deskundigen ter voorlichting?

Buitendien, is het cijfer niet enorm hoog, met het oog op den algemeen finantiëlen toestand? Spr. vreest dat deze uitbreiding alle verdere verlichting van lasten onmogelijk zal maken en dat de gevolgen der aanneming voor onze financiën niet te berekenen zijn. Het is opmerkelijk, dat als het gold afschaffing van belastingen, er dan allerlei financiële en staatkundige bezwaren ook door de Regering, daartegen werden ingebracht.

Die vrees is nu geweken. Het Ministerie heeft ze niet verder doen gelden, en deed een ruim voorstel tot afschaffing, dat voeger, in mindere mate zelfs, juist op gronden van financiën en staatkundigen aard bestreden werd. Overigens is het Ministerie 't zelve nog niet bepaald eens over de verkieslijkheid in het stelsel van aanhoud van schepen.

Spr. besluit met te waarschuwen tegen overijling en betuigt dat hij nooit zijne stem aan maatregelen geven zal, die moeten leiden tot uitputting, verval, ja ruïne van onze financiën.

Nadat de heeren Gevers en van Lennep, de voordragt verdedigd hebben is de Minister van Marine aan het woord; maar gaat de verg. tot morgen ochtend 11 ure uiteen.

's Gravenhage, 18 Junij.

Z. M. heeft aan mr. E. A. Sandbrink, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeenten Amerongen, Leersum en Darhuizen, en de benoeming van den burgemeester van Dwingelo J. Eemten tot secretaris dier gemeente bekrachtigd.

Z. M. heeft: 1o. aan W. A. Piepers eervol ontslag verleend als 2den luit. bij de schutterij te Zwolle; 2o. benoemd: te 's Hertogenbosch: tot 1sten luit. mr. F. J. A. Vermeulen; tot 2den luit. jhr. mr. F. X. M. J. Verheijen, te Bergen op Zoom: tot 1sten luit. J. B. Ente; tot 2den luit. C. J. Geijssen; Helmond: tot 1sten luit. G. de Raad; te Dordrecht: tot officier van gezondheid der 2de kl. C. L. van Aardenne, te Delft: tot kapit. J. J. J. Milders; tot 1ste luit.: H. Scholten en D. J. Steenbrink; tot 2de luit.: G. P. de Kuisser, J. F. Barends en W. C. Overvoorde; te Leeuwarden: tot kapit. E. Wijbrandi; tot 1sten luit. mr. F. de Haan; tot 2den luit. W. A. Piepers; te Deventer: tot kapit. H. Houck; tot 2den luit. G. Greven.

Z. M. heeft; 1o. op zijn verzoek, eervol ontslag verleend aan J. Rookmaker HRzn., als kapit. bij de dienstdoende schutterij te Haarlem; en aldaar benoemd: tot kapit. W. G. de Bruijn Kops; tot 1sten luit. G. van Bemmelen; tot 2den luit. mr. H. Enschedé.

Z. M. heeft, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen langdurige en goede diensten, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend aan A. H. Kramp, als majoor bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, en hem tevens vergund de uniform der schutterij met de onderscheidingsteekenen aan zijnen rang van majoor verbonden voortdurend te blijven dragen.

Z. M. heeft het eervol ontslag van H. T. Goossens, burgemeester en secretaris van Aarle-Rixtel bekrachtigd, en benoemd tot burgemeester der gemeente Graauw e. a., A. Bogaert.

Z. M. heeft tot leden van het collegie van regenten over het huis van arrest te Goes, benoemd de heeren L. C. de Peval, genees- en verloskundige te Goes, en mr. J. L. H. Liebert, procureur aldaar.

Z. M. heeft tot plaatsvervangend kantonregter te Rotterdam (kanton n°. 1) benoemd mr. N. J. Hoffmann, advocaat aldaar; tot procureur bij de arrondissementen-regtbank te Almelo mr. B. G. ten Pol, advocaat aldaar; aan mr. C. P. H. Ras, 1ste klerk ter Griffie van dat hof; tot substituant-griffier bij de arrondissementen-regtbank te Arnhem, benoemd mr. Jacobus van der Feltz, thans griffier bij het kantongeregter te Aalten; tot notaris te Edam (arrondissement Hoorn) J. C. van der Wolf Courrech, kandidaat-notaris te Purmerend; tot substituant-griffier bij het provinciaal gerechtshof in Zuidholland mr. H. A. Rigail Certon, thans plaatsvervangend kantonregter te 's Gravenhage; tot lid der commissie van administratie over het burgerlijk en militair huis van verzekering te 's Gravenhage mr. W. F. G. L. François, substituant-officier van justitie bij de arrondissementen-regtbank aldaar, en den heer A. A. M. Serrujs erkend als vice-consul van België te Rotterdam.

* Men wil weten, dat HH. MM. de Koning en Koningin gedurende dezen zomer de residentie niet dan met korte tusschenpoozen zullen verlaten.

* H. M. de Koningin heeft gister ochtend de godsdienstoefening in de Nieuwe kerk bijgewoond, onder het gehoor van den WelEerw. heer ds. van Koetsveld.

* Z. M. de Koning heeft eene gift van /100 doen toekomen aan de commissie, die zich belast heeft met het inzamelen van giften voor de tien ongelukkige huisgezinnen te Echfeld, in Neder-Betuwe, die door een noodlottigen brand hunne woningen, huisraad en kleeding hebben verloren, zonder dat er iets verwaarborgd was tegen brandschade.

* Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden heeft nacht ten 12 ure met een extra-spoortrein de reis naar Duitschland ondernomen.

* Men verneemt, dat H. M. de Koningin, bij gelegenheid van H.D. verjaardag, aan verschillende liefdadige instellingen, giften heeft doen toekomen.

* In de residentie is aangekomen en aan het Hotel Bellevue afgestapt, Baron Ed. Osy, Baron Rene Vaillie, en de heeren E. en J. Moretus, allen komende van Antwerpen, met familie.

Bij herstemming voor een lid van de Tweede Kamer Staten Generaal in het hoofd-kiesdistrict Sneek is gekozen de heer S. Wijbenga, met 824 van de 1567 uitgebrachte stemmen, waarbij 15 van onwaarde. De heer S. A. Verweij bekwam 728 stemmen.

Door de kamer van koophandel en fabrieken te Groning is opgezonden een adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, omtrent het onlangs door de Regering voorgedragen ontwerp van wet, houdende bepalingen omtrent de huishouding en tucht op de koopvaardij-schepen. Het adres geeft de kamer te kennen, dat door die wet in reeds sedert lang door handel en scheepvaart gevoeld behoefte zal worden voorzien, maar dat, zal ze wezen het beoogde nut stichtten, ze dan ook op alle zeeschepen zonder onderscheid dient te worden toegepast. Dit is geschiedt. Blijkens het slotartikel toch zal een groot deel der koopvaardijvloot, ja die van deze provincie bijna heel, buiten het bereik der zoo lang gewenschte wet blijven. Die uitsluiting nu van bodems beneden de 100 gemeten lasten acht de kamer hoogst onraadzaam. Het is hare meening, dat de werking der wet niet moet beperkt worden naar het getal lasten, noch naar het getal der bemanning, noch naar de vaart. De gronden, waarop de wet berust, worden nader door haar ontwikkeld. Ook heeft de kamer tegen sommige der overige artikelen dezer wet eenige ondergeschikte bezwaren, welke zij aan het oordeel der Tweede Kamer onderwerpt. Ten slotte geeft zij bedenking, de zaak daarheen te wenden:

- 1). dat de voorgedragene wet, in haar geheel, op zeeschepen, zonder onderscheid toegepast worde;
- 2). dat ze in enkele ondergeschikte bepalingen gewijzigd worde, in den zin, gelijk nader door haar is omschreven.

Den 14den Junij werd aan de Hoogeschool te Groning bevorderd tot Doctor in de Geneeskunde, de heer Westendorp Boerina, van 't Zandt, na het verdedigen eene *specimen medicum inaugurale*, sistens nonnulla Otorrhoea; — en tot Doctor in de Regten, de heer B. Rutgers, van Zwolle, na het verdedigen van eenige *Quaestiones Juris Inaugurales*. Nog is bij de Hoogeschool, na afgelegd examen en verdedigen van Verloskundige Stellingen, tot Doctor in de Vroedkunde bevorderd, de heer A. L. van der Sluis, doct. te Oosterwolde.

Eerste Huwelijks-afkondiging

Zondag, 17 Junij 1855.
Johannes Godtliop Jäger, 25 j.; met Cornelia Johanna der Jagt, 21 j. — Peter Johannes Coppens, 33 j.; met van Horssen, 51 j., wedr. van Jan Carel d'Hulst. — Hoo Cornelis van der Kamp, 27 j., met Jacoba Vogelsang, Hermanus Koning, 25 j., met Appollinia Oostdam, 28 j. Paulus Petrus Eduardus Olijhoek, 24 j., met Maria Klara Jacoba van der Lubbe, 25 j. — Johannes Willem Frans Nieuwenhuisen, 25 j.; met Maria Elisabeth Hubert, 29 j. Johannes Beek, 24 j.; met Henrica Bogaars, 47 j. — Brouwer, 24 j.; met Johanna Bitter, 24 j. — Gerrit Paulus, 25 j.; met Willemine Voortman, 25 j. — Benjamin Verwey, 38 j.; met Clara de Bok, 35 j. — Jacobus Gerritsen Timmer, 38 j.; met Maria Teerink, 26 j. — Jacobus Hermannus, 30 j.; met Guartje de Vries, 28 j. — Josna Salmon, wedr. van Bilha Elkan, met Eleonora Hess, 38 j. —

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 18 Janij 1855.		
Nederland. Pct.		Rusland. Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2	82 1/2	Hops 1798/1816 5
Dito Certificat. 3	74 1/2	Dito 1828/1829 5
Dito Dito. 4	98 1/2	Cert. 1831/1838 5
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hops. 4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Steeghlyt. 4
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4
Certificaten. 2 1/2		Dito 1854. 5
D° Rotschild. 2 1/2		Inscrif. Assig. 6
Frankrijk.		Certific. dito. 6
Obligatiën. 8		Polen.
Spanje.		Obligatiën. 4
Nieuwe. 1	18 1/2	Oostenrijk.
Dito Baitenl. 8	88 1/2	Metaliek. 5
D° Binnenl. 8	80 1/2	Dito bef. Amst. 5
Bew. Sp. Com. 4 1/2	4 1/2	Dito Nation. 5
Amort. Schuld.		Dito 1847. 2 1/2
Portugal.		Dito 1851/1852 2 1/2
Londen nieuwe. 8	39 1/2	
Dito uitgest. 4		

Mexic., te Lond. 3 pct. 20; dito Onb. 20.
Bij tragen handel verkeerde de markt over het geheel ongunstige stemming.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.